

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

DIREKTORAT ZA JAVNO PREMOŽENJE

Sektor za spremljanje državnih pomoči

Beethovnova 11, p.p. 644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 65 50

F: 01 369 65 69

E: gp.mf@gov.si

www.mf.gov.si

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Direktorat za okolje

Dunajska c. 48

1000 LJUBLJANA

gp.mko@gov.si

Številka: 440-18/2013/

Datum: 30.12.2014

ZADEVA: Mnenje o skladnosti sheme državne pomoči »Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida« (št. sheme: BE01-2399253-2013, BE01-2399253-2013/I, BE01-2399253-2013/II)

Ministrstvo za okolje in prostor je dne 29.12.2014 v skladu s 5. členom Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04) Ministrstvu za finance posredovalo priglasitev podaljšanja obstoječe sheme državne pomoči »Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida« (št. sheme: BE01-2399253-2013, BE01-2399253-2013/I), ki temelji na Uredbi o okoljski dajatvi za obremenjevanje okolja z emisijami ogljikovega dioksida (Ur.l. RS, št. 47/2013).

Ministrstvo za finance – Sektor za spremljanje državnih pomoči je proučilo podaljšanje sheme in na podlagi 1. odstavka 7. člena Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04) izdaja naslednje mnenje o skladnosti, ki se v čistopisu glasi:

MNENJE O SKLADNOSTI

I.

Shema pomoči Ministrstva za okolje in prostor »Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida«, ki temelji na Uredbi o okoljski dajatvi za obremenjevanje okolja z emisijami ogljikovega dioksida (Ur.l. RS, št. 47/2013) (v nadaljevanju: Uredba), v skupnem znesku 45.500.000,00 EUR, za obdobje do 31.3.2015, predstavlja državno pomoč, ki je, **pod pogojem izpolnjevanja zavez iz točke II. tega mnenja, združljiva z Uredbo Komisije (ES) št. 651/2014** z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgov pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 187/2014 z dne 26. 6. 2014) (v nadaljevanju: Uredba o splošnih skupinskih izjemah).

II.

Plačilo okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida iz 1. točke prvega odstavka 8. člena Uredbe ter tretjega odstavka 8. člena Uredbe se oprosti **pod naslednjimi pogoji**:

1. Upravičenci do znižanja okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida morajo plačati vsaj najnižjo davčno stopnjo Skupnosti za predmetno rabo energenta, določeno v Prilogi I Direktive Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L št. 283 z dne 31. 10. 2003, str. 51). Pri tem se v skladu s členom 4.(2) Direktive 2003/96/ES v raven obdavčitve štejejo vse dajatve, ki se zaračunajo na količino energentov. Pri ugotavljanju plačila najnižje davčne stopnje se upoštevajo vsi javni viri, ki jih je podjetje prejelo za namen oprostitve plačila dajatev, ki se zaračunajo na količino energentov.
2. Do oprostitve plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida niso upravičena podjetja v težavah v skladu z 18. točko 2. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah.
3. Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida ne sme biti namenjena za lažje zaprtje nekonkurenčnih premogovnikov, kakor je opredeljena v Sklepu Sveta 2010/787/EU.

III.

Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida, določeno v 2. točki prvega odstavka 8. člena Uredbe (energenti, ki so dobavljeni kot gorivo za pogon v zračnem prometu, razen za polete v zasebne namene), ne predstavlja državne pomoči. Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida za energente, ki se uporabljajo za proizvodnjo električne energije ne predstavlja državne pomoči.

IV.

Vsako spremembo pomoči je Ministrstvo za okolje in prostor dolžno predložiti Ministrstvu za finance. Do izdaje mnenja o skladnosti spremembe pomoči je njeno izvajanje spremembe zadržano in prepovedano.

V.

Ministrstvo za okolje in prostor je dolžno poročati Ministrstvu za finance o dodeljenih državnih pomočeh, v skladu z Uredbo o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu »de minimis« (Uradni list RS, št 61/04, 22/07, 50/14). Ne glede na navedeno, pa je Ministrstvo za okolje in prostor dolžno poročati tudi podatke, ki so določeni v Uredbi o splošnih skupinskih izjemah.

VI.

Ministrstvo za okolje in prostor je dolžno hraniti podatke o dodeljenih državnih pomočeh 10 let od datuma odobritve pomoči.

OBRAZLOŽITEV:

1. Postopek priglasitve

Ministrstvo za okolje in prostor je dne 22.4.2013 v skladu s 5. členom Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04) Ministrstvu za finance posredovalo vsebino sheme državne pomoči »Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida«. Ministrstvo za finance je dne 30.4.2013, 10.5.2013, 14.5.2013 in 17.5.2013 zahtevalo dodatne informacije. Ministrstvo za okolje in prostor je dne 6.5.2013, 14.5.2013, 20.5.2013 ter 22.5.2013 posredovalo zahtevane informacije.

Ministrstvo za finance – Sektor za spremljanje državnih pomoči je na podlagi 1. odstavka 7. člena Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04) dne 23.5.2013 izdalo

mnenje o skladnosti sheme državne pomoči »Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida« (št. sheme: BE01-2399253-2013).

1. Dopolnitev obstoječe sheme

Ministrstvo za okolje in prostor je dne 19.6.2014 v skladu s 5. členom Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04) Ministrstvu za finance posredovalo priglasitev dopolnitve obstoječe sheme državne pomoči »Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida« (št. sheme: BE01-2399253-2013), ki temelji na Uredbi o okoljski dajatvi za obremenjevanje okolja z emisijami ogljikovega dioksida (Ur.l. RS, št. 47/2013). Ministrstvo za finance je dne 23.7.2014, 8.9.2014, 15.10.2014, 17.11.2014 in 18.11.2014 zahtevalo dodatne informacije in dopolnitev priglasitve. Ministrstvo za okolje in prostor je dne 14.11.2014 in 25.11.2014 posredovalo zahtevane informacije.

Dopolnitev obstoječe sheme »Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida« **je zajela povečanje proračuna sheme.**

Ministrstvo za finance – Sektor za spremljanje državnih pomoči je na podlagi 1. odstavka 7. člena Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04) dne 26.11.2014 izdalo čistopis mnenja o skladnosti, ki se nanaša na obstoječo shemo pomoči in priglašeno dopolnitev sheme.

2. Dopolnitev obstoječe sheme

Ministrstvo za okolje in prostor je dne 29.12.2014 v skladu s 5. členom Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04) Ministrstvu za finance posredovalo priglasitev podaljšanja obstoječe sheme državne pomoči »Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida« (št. sheme: BE01-2399253-2013, BE01-2399253-2013/I), ki temelji na Uredbi o okoljski dajatvi za obremenjevanje okolja z emisijami ogljikovega dioksida (Ur.l. RS, št. 47/2013).

Dopolnitev obstoječe sheme »Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida« **zajema** podaljšanje veljavnosti sheme do 31.3.2015 ter povečanje proračuna sheme v višini 4,5 mio EUR za 3 mesece.

Ministrstvo za finance – Sektor za spremljanje državnih pomoči je proučilo dopolnitev sheme in na podlagi 1. odstavka 7. člena Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04) izdaja čistopis mnenja o skladnosti, ki se nanaša na obstoječo shemo pomoči in priglašeno dopolnitev sheme.

2. Pravna podlaga sheme

Pravna podlaga sheme je Uredba o okoljski dajatvi za obremenjevanje okolja z emisijami ogljikovega dioksida (Ur.l. RS, št. 47/2013).

3. Opis sheme pomoči:

Vsebina priglašene sheme državne pomoči zajema oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida (*v nadaljevanju: CO₂ dajatev*) za določena podjetja oz. naprave. Uredba določa obveznost plačevanje okoljske dajatve zaradi onesnaževanja zraka z emisijo ogljikovega dioksida v zrak pri zgorevanju goriva, zavezance za okoljsko dajatev ter tudi pogoje za vračilo plačane okoljske dajatve, njeno oprostitev ali zmanjšanje plačila.

Okoljska dajatev se plačuje zaradi onesnaževanja zraka z emisijo CO₂ pri zgorevanju goriva. Okoljska dajatev se obračunava v določenem znesku na enoto obremenitve okolja z emisijo CO₂. Znesek na enoto obremenitve določi Vlada Republike Slovenije s sklepom, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Okoljska dajatev je prihodek proračuna Republike Slovenije.

Dajatev je določena na podlagi količine CO₂, ki jo sprosti vsaka naprava. Osnova za obračunavanje okoljske dajatve zaradi zgorevanja goriva je enota obremenitve in je enaka emisiji 1 kg CO₂. Obveznost obračuna in plačila okoljske dajatve zaradi zgorevanja goriva nastane, ko je gorivo prvič dano v promet na območju RS, če je to proizvodnja goriva, ob pridobitvi goriva iz druge države članice EU ali ob uvozu goriva iz tretjih držav. Zavezanec za plačilo okoljske dajatve zaradi zgorevanja goriva je pravna ali fizična oseba, ki rabi gorivo za zgorevanje.

Uredba v 8. členu določa naslednje kategorije oprostitev okoljske dajatve, ki so predmet priglašene sheme državne pomoči. CO₂ dajatev zaradi zgorevanja goriv se ne plačuje:

1. za rabo:

- (i) utekočinjenega naftnega plina (za pogonski namen), zemeljskega plina (za pogonski namen) (1. točka prvega odstavka 8. člena Uredbe)
- (ii) energente, ki so dobavljeni kot gorivo za pogon v zračnem prometu, razen za polete v zasebne namene (2. točka prvega odstavka 8. člena Uredbe).

2. za gorivo, ki se rabi v :

- (i) napravi za katero je upravljavec, ki je energetska intenzivno podjetje, pridobil dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov (tretji odstavek 8. člena Uredbe)
- (ii) mali napravi za katero je upravljavec, ki je energetska intenzivno podjetje, pridobil dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov (tretji odstavek 8. člena Uredbe).

Ministrstvo za okolje in prostor je v Obrazcu priglasitve državne pomoči (Del I. Splošne informacije, 12. točka) z dne 22.5.2013 pojasnilo, da so vse naprave v shemi trgovanja z emisijskimi kuponimi.

Nadalje je pojasnilo, da male naprave niso v shemi trgovanja z emisijskimi kuponimi, vendar so zanje sprejeti ustrezni ekvivalentni ukrepi, ki imajo za posledico doseganje okoljskih ciljev, ki ustrezajo tistim, ki bi bili doseženi ob upoštevanju standardnih najnižjih stopenj v obdavčitve, določene v Direktivi Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L št. 283 z dne 31. 10. 2003, str. 51). Upravljavci malih naprav so namreč upravičeni do oprostitve plačila okoljske dajatve za goriva do višine dodeljene količine, to je količine kolikor bi bili upravičeni do dodelitve brezplačnih emisijskih kuponov skladno s Sklepom Komisije z dne 27. aprila 2011 o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije v skladu s 10.a členom Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 130/1, 17.5.2011). V kolikor z emisijami toplogrednih plinov, ki jih povzročata njihova mala naprava prekoračijo to količino, morajo okoljsko dajatev plačati, kar pomeni, da so na tak način stimulirani zmanjšati emisije toplogrednih plinov. 27. člen Direktive 2009/29/ES o shemi trgovanja z emisijskimi kuponimi določa, da lahko države članice EU, po posvetovanju z upravljavci naprav, naprave izključijo iz sistema trgovanja z emisijskimi kuponimi. Hkrati omenjeni člen direktive določa, da lahko države članice naprave izključijo iz sheme trgovanja z emisijskimi kuponimi, če za njih v nacionalni zakonodaji določijo enakovredne ukrepe, ki jih morajo te naprave izvesti, s katerimi bo dosežen enakovreden prispevek k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Ekvivalenten ukrep torej vključuje obveznost, da so omenjene naprave oproščene plačila okoljske dajatve le do višine dodeljene količine tj. do višine kot bi dobili brezplačne emisijske kupone, v kolikor pa te količine prekoračijo, pa morajo plačati okoljsko dajatev. Navedeno predstavlja tudi ekvivalenten ukrep kot ga zahteva 17. člen Direktive 2003/96/ES o obdavčitvi energentov.

Ministrstvo za okolje in prostor navaja tudi, da so med upravljavci naprav iz tretjega odstavka 8. člena Uredbe tudi proizvajalci električne energije (tj. naprave, ki proizvajajo električno

energijo za prodajo tretjim osebam), ki so oproščeni na podlagi prvega odstavka 14. člena Direktive 2003/96/ES o obdavčitvi energentov.

Do oprostitve plačila CO₂ dajatve zaradi zgorevanja goriva niso upravičena podjetja iz sektorja ribištva in ribogojstva, podjetja v težavah (v skladu s Smernicami Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (UL C 244 z dne 1.10.2004, str. 2) ter podjetja, ki so naslovnik nepravilnega naloga za izterjavo zaradi predhodne odločbe Evropske Komisije, ki je pomoč razglasila za nezakonito in nezdružljivo s skupnim trgom. Iz priglašene pravne podlage je tudi razvidno, da pomoč ne bo namenjena za aktivnosti povezane z izvozom ter, da ne bo dajala prednost uporabi domačega blaga pred uporabo uvoženega.

Skupni predvideni znesek pomoči na osnovi priglašene sheme znaša 45.500.000,00 EUR oz. po letih:

2013	15 mio EUR
2014	26 mio EUR
1.1.2015 - 31.3.2015	4,5 mio EUR

4. PRESOJA

4.1. Obstoj državne pomoči

Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida vsebuje, v skladu z 2. členom Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04), elemente državne pomoči, saj pomeni zmanjšan prihodek državnega proračuna, namenjena je podjetjem, ki se ukvarjajo s tržno aktivnostjo, s čemer jim zagotavlja prednost pred konkurenti, zato vpliva na konkurenco in trgovino med državami članicami.

Vendar člen 14.(1)(b) Direktive Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L št. 283 z dne 31. 10. 2003, str. 51) (v nadaljevanju: *Direktiva o obdavčitvi energije*) določa, da se energenti, ki so dobavljeni kot gorivo za uporabo v zračnem prometu, razen poletov v zasebne namene, izvzamejo iz obdavčitve. Država tako nima manevrskega prostora za odločanje o oprostitvi navedenih energentov, saj oprostitev izhaja iz Direktive o obdavčitvi energije in ne pušča prostora za diskrecijsko uporabo. Iz navedenega razloga izvzetje iz obdavčitve, določeno v 2. točki prvega odstavka 8. člena Uredbe (energenti, ki so dobavljeni kot gorivo za pogon v zračnem prometu, razen za polete v zasebne namene) ni pripisljivo državi in zato ne predstavlja državne pomoči.

Med upravljavci naprav iz tretjega odstavka 8. člena Uredbe so tudi proizvajalci električne energije. Zaradi posebnih pravil Direktive o obdavčitvi energije v zvezi z energenti, ki se uporabljajo za proizvodnjo električne energije, je potrebno presojo narave državne pomoči za oprostitev okoljske dajatve za energente, ki se uporabljajo za proizvodnjo električne energije, opraviti ločeno. V skladu s prvim odstavkom 14. člena Direktive o obdavčitvi energije se v primeru električne energije uporabi obdavčitev proizvodnje, v primeru surovin za proizvodnjo elektrike pa oprostitev plačila davka. Država tako nima manevrskega prostora za odločanje o oprostitvi energentov za proizvodnjo električne energije, saj oprostitev izhaja iz Direktive o obdavčitvi energije in ne pušča prostora za diskrecijsko uporabo. Iz navedenega razloga izvzetje iz obdavčitve energentov za proizvodnjo električne energije ni pripisljivo državi in zato ne predstavlja državne pomoči.

4.2. Presoja združljivosti državne pomoči

Združljivost z Uredbo o splošnih skupinskih izjemah

Presoja združljivosti predlagane pomoči je bila opravljena v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 187/2014 z dne 26. 6. 2014) (v nadaljevanju: Uredba o splošnih skupinskih izjemah), predvsem s členom 44. (Pomoč v obliki znižanja okoljskih davkov v skladu z Direktivo 2003/96/ES).

V skladu s 1. členom Uredbe o splošnih skupinskih izjemah do pomoči za varstvo okolja niso upravičena podjetja iz sektorja ribištva in ribogojstva, pomoč za lažje zaprtje nekonkurenčnih premogovnikov, kakor jo zajema Sklep 2010/787/EU, podjetja v težavah (v skladu z 18. točko 2. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah) ter podjetja, ki so naslovnik neporavnane naloge za izterjavo zaradi predhodne odločbe Evropske komisije, ki je pomoč razglasila za nezakonito in nezdružljivo s skupnim trgovom.

Navedena določila so vključena v 18. člen priglašene Uredbe, razen določila, da pomoč ne sme biti namenjena za lažje zaprtje nekonkurenčnih premogovnikov, kakor jo zajema Sklep 2010/787/EU ter definicija podjetij v težavah (v skladu z 18. točko 2. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah), zato je Ministrstvo za finance Ministrstvo za okolje in prostor k spoštovanju teh določb zavezano s predmetnim Mnenjem o skladnosti.

1. člen Uredbe o splošnih skupinskih izjemah tudi določa, da pomoč ne sme biti namenjena za aktivnosti povezane z izvozom ter dajati prednost uporabi domačega blaga pred uporabo uvoženega. Iz priglašene pravne podlage je razvidno, da pomoč ne bo namenjena za aktivnosti povezane z izvozom ter, da ne bo dajala prednost uporabi domačega blaga pred uporabo uvoženega.

Nadalje 1. člen Uredbe o splošnih skupinskih izjemah določa, da dodelitev pomoči ne sme biti pogojena z obveznostjo upravičenca, da ima svoj sedež v zadevni državi članici ali da ima tam večino poslovnih enot; vendar se dovoli zahteva, da je v trenutku plačila pomoči poslovna enota ali podružnica v državi članici, ki dodeli pomoč. Navedeno določilo ni vključeno v Uredbo, Ministrstvo za okolje in prostor pa je pojasnilo, da so zavezanci za plačilo okoljske dajatve zaradi zgorevanja goriva pravne ali fizične osebe, ki rabijo gorivo za zgorevanje v RS, zato lahko oprostitev dajatve zajema le navedena podjetja.

2. člen (točka 119.) Uredbe o splošnih skupinskih izjemah opredeljuje okoljski davek kot davek katerega davčna osnova ima negativen vpliv na okolje ali, ki skuša obdavčiti določene dejavnosti, blago ali storitve, da bi bili okoljski stroški lahko vključeni v njihovo ceno. Priglašena shema zajema okoljsko dajatev zaradi obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida. Davčna osnova je količina ogljikovega dioksida, ki se sprošča pri zgorevanju goriva in onesnažuje zrak. Navedena dajatev se zato lahko obravnava kot okoljski davek.

5. člen Uredbe o skupinskih izjemah določa, da se pomoč lahko dodeli le v obliki preglednih pomoči, med katere spadajo tudi davčne olajšave, kadar ukrep določa najvišjo vrednost, s katero se zagotovi, da veljavni prag ni presežen. Priglašena pomoč bo dodeljena v obliki oprostitve plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida, ki spada med davčne olajšave. V skladu s 44. členom Uredbe o skupinskih izjemah najvišja vrednost pomoči za navedeni ukrep ni predpisana, edina omejitev višine pomoči je določena s plačilom najnižje ravni obdavčitve, določene v Direktivi 2003/96/ES. Ker Uredba oprostitve okoljske dajatve ne pogojuje s plačilom minimalne ravni obdavčitve, določene v Prilogi I

Direktive o obdavčitvi energije, je Ministrstvo za finance Ministrstvo za okolje in prostor k spoštovanju te določbe zavezalo s predmetnim Mnenjem o skladnosti.

6.(5) člen Uredbe o splošnih skupinskih izjemah določa, da se za pomoč v obliki znižanja okoljskih davkov v skladu z Direktivo 2003/96/ES, če so izpolnjeni pogoji iz člena 44. uredbe, ne zahteva spodbujevalni učinek oz. se šteje, da je spodbujevalni učinek izpolnjen. Presoja spodbujevalnega učinka v predmetni priglasitvi tako ni potrebna.

8. člen Uredbe o splošnih skupinskih izjemah določa pravilo kumulacije pomoči. Pomoč se lahko kumulira z drugimi pomočmi za isti namen, v kolikor se s tako kumulacijo ne preseže največje intenzivnosti pomoči ali zneska pomoči, ki se uporablja za to pomoč. Pri ugotavljanju največje intenzivnosti ali zneska pomoči se upošteva skupni znesek državne pomoči za dejavnost, projekt ali podjetje, ki prejema pomoč, vključno z de minimis pomočjo. V skladu s 44. členom Uredbe o skupinskih izjemah najvišja vrednost pomoči za navedeni ukrep ni predpisana, edina omejitev višine pomoči je določena s plačilom najnižje ravni obdavčitve, določene v Prilogi I Direktive 2003/96/ES. Pri ugotavljanju plačila najnižje davčne stopnje se morajo upoštevati vsi javni viri, ki jih je podjetje prejelo za namen oprostitve plačila dajatev, ki se zaračunajo na količino energentov.

Ker Uredba oprostitev okoljske dajatve ne pogojuje s plačilom minimalne ravni obdavčitve, določene v Prilogi I Direktive o obdavčitvi energije, je Ministrstvo za finance, kot že navedeno, Ministrstvo za okolje in prostor k spoštovanju te določbe, ter določbe o kumulaciji pomoči, zavezalo s predmetnim Mnenjem o skladnosti.

V skladu s 44. členom Uredbe o splošnih skupinskih izjemah (Pomoč v obliki znižanja okoljskih davkov v skladu z Direktivo 2003/96/ES) je pomoč v obliki znižanj okoljskih davkov združljiva s Skupnim trgov, če so dodatno izpolnjeni naslednji pogoji:

1. Davek mora zadevati davek Skupnosti, določen v Direktivi o obdavčitvi energije.
2. Upravičenci do znižanja davkov se izberejo na podlagi preglednih in objektivnih meril ter plačajo vsaj najnižjo davčno stopnjo Skupnosti, določeno v Prilogi I Direktive o obdavčitvi energije.
3. Shema pomoči v obliki znižanj davkov temelji na znižanju veljavne okoljske davčne stopnje ali na plačilu fiksne zneska nadomestila ali na podlagi kombinacije teh mehanizmov.
4. Pomoč se ne dodeli za biogoriva, ki so predmet obveznosti dobave ali dodajanja.
5. Znižanja davkov izpolnjujejo pogoje iz Direktive o obdavčitvi energije.

Da bi se pri presoji lahko uporabljal 44. člen Uredbe o splošnih skupinskih izjemah mora znižanje davka zadevati davek Skupnosti¹. Od 1.1. 2004 Direktiva o obdavčitvi energije predvideva usklajeno obdavčitev energije v državah članicah. V skladu s 4.(2) členom navedene direktive pomeni raven obdavčitve skupne dajatve, ki se pobirajo iz naslova vseh posrednih davkov in ki se ob sprostitev v porabo izračunavajo za količino energentov in električne energije. Slovenski davčni sistem, ki temelji na količini ogljikovega dioksida, ki ga sproščajo podjetja obdavčuje energente, kakor je določeno v 2. členu Direktive o obdavčitvi energije. Zato slovenski davčni sistem zadeva davek Skupnosti v smislu 44.(1) člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah². Prvi pogoj iz člena 44. Uredbe o splošnih skupinskih izjemah je tako izpolnjen.

¹ Glej tudi odločbo Komisije C 24/2009 Avstrija – Državna pomoč za energetska intenzivna podjetja (147. odstavek).

² Glej tudi odločbo Komisije C 44/2004 Slovenija – Shema državne pomoči, ki jo izvaja Slovenija v okviru svojih predpisov o okoljskem davku za obremenjevanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (42. odstavek).

Drugi pogoj iz 44. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah določa, da morajo biti upravičenci do znižanja davkov izbrani na podlagi preglednih in objektivnih meril ter plačati vsaj najnižjo davčno stopnjo Skupnosti določeno v Prilogi I Direktive o obdavčitvi energije. Pri tem se v skladu s členom 4.(2) Direktive o obdavčitvi energije v raven obdavčitve štejejo vse dajatve, ki se zaračunajo na količino energentov.

Uredba določa upravičence do znižanja CO₂ dajatve na podlagi preglednih in objektivnih meril, vendar oprostitev okoljske dajatve ne pogojuje s plačilom minimalne ravni obdavčitve, določene v Prilogi I Direktive o obdavčitvi energije, zato je Ministrstvo za finance Ministrstvo za okolje in prostor k spoštovanju te določbe zavezalo s predmetnim Mnenjem o skladnosti.

V primeru slovenskega davčnega sistema raven obdavčitve zajema dajatve zaradi obremenjevanja okolja z emisijo ogljikovega dioksida, plačilo trošarine v skladu s predpisi, ki urejajo trošarine, prispevek za učinkovito rabo energije, v skladu s predpisom, ki ureja zagotavljanje prihrankov energije in prispevek za obnovljive vire energije, v skladu s predpisom, ki ureja načinu določanja in obračunavanja prispevkov za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije.

Tretji pogoj iz 44. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah določa mora shema pomoči v obliki znižanj davkov temeljiti na znižanju veljavne okoljske davčne stopnje ali na plačilu fiksnega zneska nadomestila ali na podlagi kombinacije teh mehanizmov. Priglašene oprostitve okoljske dajatve temeljijo na znižanju veljavne okoljske davčne stopnje, navedeni pogoj je tako izpolnjen.

Četrty pogoj iz 44. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah določa, da se pomoč ne sme dodeliti za biogoriva, ki so predmet obveznosti dobave ali dodajanja. Ministrstvo za okolje in prostor je pojasnilo, da se pomoč ne dodeli za biogoriva. Biogorivo namreč ni obremenjeno s plačilom okoljske dajatve, ker je emisijski faktor za biogoriva enak 0. Četrty pogoj iz člena 44. Uredbe o splošnih skupinskih izjemah je tako izpolnjen.

Peti pogoj iz 44. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah določa, da mora državna pomoč v obliki znižanj okoljskih davkov izpolnjevati pogoje iz Direktive o obdavčitvi energije. To pomeni, da so dovoljene le olajšave, ki so navedene v Direktivi o obdavčitvi energije. V nadaljevanju je zato opravljena presoja skladnosti predlaganih ukrepov z izjemami, ki jih dopušča Direktiva o obdavčitvi energije.

Združljivost z Direktivo o obdavčitvi energije

Utekočinjen naftni plin in zemeljski plin, za pogonski namen (1. točka prvega odstavka 8. člena Uredbe)

V skladu s 15.(1)(i) členom Direktive o obdavčitvi energije lahko države članice uvedejo oprostitve plačila davka za zemeljski plin in utekočinjen naftni plin, če sta uporabljena kot pogonsko sredstvo.

Priglašena oprostitve CO₂ dajatve za utekočinjen naftni plin in zemeljski plin za pogonski namen je tako skladna z Direktivo o obdavčitvi energije.

Gorivo, ki se rabi v napravi ali mali napravi (tretji odstavek 8. člena Uredbe)

V skladu s 17.(1)(a) členom Direktive o obdavčitvi energije lahko države članice, ob upoštevanju najnižje stopnje obdavčitve, uvedejo oprostitve plačila davka za energente:

- če je to v korist energetske intenzivnih podjetij ali
- če je upravičenec sklenil poseben sporazum o doseganju ciljev varstva okolja ali
- če je zajet v program trgovanja z emisijami.

Priglašena shema vključuje oprostitev plačila okoljske dajatve za rabo goriva v napravi oz. mali napravi, za katero je upravljavec, ki je energetska intenzivno podjetje, pridobil dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov (tretji odstavek 8. člena Uredbe). Vse naprave, ki bodo koristile oprostitev okoljske dajatve sodelujejo v shemi trgovanja z dovoljenji in so energetska intenzivna podjetja. Male naprave so, v skladu s 3. točko 5. člena Uredbe o toplogrednih plinih, dejavnostih in napravah, za katere je treba pridobiti dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov oz. izvajati monitoring emisij toplogrednih plinov (Ur. l. RS, št. 55/2011), zavezane k izvajanju ekvivalentnih ukrepov, ki vodijo k doseganju enakovrednih okoljskih ciljev - zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Ukrepi so določeni v priglašeni Uredbi in sicer v 16. členu, ki določa, da so male naprave oproščene plačila okoljske dajatve le do višine dodeljene količine tj. do višine kot bi dobile brezplačne emisijske kupone, v kolikor pa te količine prekoračijo, pa morajo plačati okoljsko dajatev. Po mnenju Ministrstva za okolje in prostor navedeno predstavlja ekvivalenten ukrep kot ga zahteva 17. člen Direktive 2003/96/ES o obdavčitvi energentov.

Glede na zgoraj navedeno in ob upoštevanju dejstva, da so tako naprave kot tudi male naprave zavezane plačevati minimalni nivo obdavčitve določen v Prilogi I Direktive o obdavčitvi energije, je priglašena oprostitev skladna z Direktivo o obdavčitvi energije³.

4.3. Zaključek

Pravna podlaga sheme »Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida« izpolnjuje vse pogoje iz poglavja I in določila 44. člena iz poglavja III Uredbe o splošnih skupinskih izjemah, razen pogojev določenih v II. točki predmetnega mnenja o skladnosti. Nadalje vsebuje pravna podlaga sklic na Uredbo o splošnih skupinskih izjemah z navedbo njenega naslova in sklica na objavo v Uradnem listu Evropske unije.

Na podlagi ugotovitev podanih v obrazložitvi je Ministrstvo za finance – Sektor za spremljanje državnih pomoči na podlagi 1. odstavka 7. člena Zakona o spremljanju državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 37/04) odločilo, da priglašena shema pomoči Ministrstva okolje in prostor »Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida« predstavlja državno pomoč, ki je, pod pogojem, izpolnjevanja zavez iz točke II. tega mnenja, združljiva z Uredbo o splošnih skupinskih izjemah.

5. Merjenje učinkovitosti državnih pomoči

Naprave, za katere so njihovi upravljavci pridobili dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, so vključene v trgovanje z emisijskimi kuponi, ki predstavlja enega glavnih instrumentov za stroškovno učinkovito zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (podjetje mora ali zmanjšati emisije toplogrednih plinov ali pa kupiti emisijske kupone, torej plačati za emisijske kupone, ki jih mora enkrat letno predati pristojnemu organu. Upravljavci malih naprav pa so oproščeni plačila okoljske dajatve le do višine kot bi bili, če bi bili še vedno vključeni v trgovanje z emisijskimi kuponi, kar jih na ta način stimulira k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Tako upravljavci naprav kot upravljavci malih naprav morajo emisije toplogrednih plinov, ki jih povzročajo njihove naprave redno spremljati in o njih pripraviti poročilo. Iz poročil o emisijah toplogrednih plinov izhaja koliko je bilo dejansko emitirani emisij toplogrednih plinov.

³ Glej tudi odločbo Komisije C 41/2006 Danska – Povračilo za davek na CO₂ pri porabi goriva v industriji, ki se ureja s kvotami (predvsem 16., 17., 50., 63. - 68. odstavek) in odločbo Komisije C 44/2004 in C 47/2004 (Ur.l. EU, št. C 46, 22.2.2005, str. 3) - Shema državne pomoči, ki jo izvaja Slovenija v okviru svojih predpisov o okoljskem davku za obremenjevanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (točka 3.2.2., 12. odstavek).

Iz navedenega izhaja, da gre za specifičen primer, v katerem ni možno identificirati učinkov zaradi olajšav (oprostitev plačila okoljske dajatve), je pa dejstvo, da imajo navedeni mehanizmi pozitiven učinek na zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.

6. Ostale določbe

Ministrstvo za okolje in prostor je dolžno poročati Ministrstvu za finance o dodeljenih državnih pomočeh v skladu z Uredbo o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu "de minimis" (Uradni list RS, št 61/04, 22/07, 50/14).

Uredba o splošnih skupinskih izjemah tudi zahteva, da države članice vodijo natančno evidenco o državnih pomočeh, ki predstavljajo skupinsko izjemo. Evidenca mora vsebovati vse potrebne podatke, iz katerih je razvidno, da so pogoji za skupinsko izjemo izpolnjeni. Evidenco o dodeljenih pomočeh je potrebno hraniti 10 let od datuma njihove odobritve.

Ministrstvo za finance bo v roku 20 delovnih dni po začetku izvajanja pomoči za skupinske izjeme obvestilo Evropsko komisijo ter ji hkrati posredovalo povzetek podatkov, namenjen objavi v Uradnem listu EU, kot to določa 11. člen Uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

S spoštovanjem,

Bernarda Suša, podsekretarka
vodja sektorja

Pripravila:
Jana Rudolf Mesarič, podsekretarka

Monika Pintar Mesarič
v.d. GENERALNE DIREKTORICE

PRILOGA: Povzetek sheme

Datum potrditve sheme:	23.5.2013 (dopolnitev dne 26.11.2014, podaljšanje dne 30.12.2014)
Priglasitelj:	Ministrstvo za okolje in prostor
Naslov:	»Oprostitev plačila okoljske dajatve za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida«
Kategorija:	Varstvo okolja
Pravna podlaga:	Uredba o okoljski dajatvi za obremenjevanje okolja z emisijami ogljikovega dioksida (Ur.l. RS, št. 47/2013)
Instrument pomoči:	Davčna olajšava
Namen oprostitve	<p>CO2 dajatev zaradi zgorevanja goriv se ne plačuje:</p> <p>I. za rabo:</p> <p>(i) utekočinjenega naftnega plina (za pogonski namen) in zemeljskega plina (za pogonski namen)</p> <p>II. za gorivo, ki se rabi v</p> <p>(i) napravi (naprava za katero je upravljavec, ki je energetsko intenzivno podjetje, pridobil dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov. Naprave so v shemi trgovanja z emisijskimi kuponi).</p> <p>(ii) mali napravi (naprava za katero je upravljavec, ki je energetsko intenzivno podjetje, pridobil dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov ter za katero so sprejeti ekvivalentni ukrepi, ki imajo za posledico doseganje ustreznih okoljskih ciljev).</p>
Upravičenci:	Vsa podjetja, razen podjetja iz sektorjev ribištva, ribogojstva ter podjetja v težavah.
Intenzivnost pomoči:	do 100%
Pogoji:	<ol style="list-style-type: none"> Upravičenci do znižanja okoljskega davka morajo plačati vsaj najnižjo davčno stopnjo Skupnosti za predmetno rabo energenta, določeno v Prilogi I Direktive Sveta 2003/96/ES. V raven obdavčitve se štejejo vse dajatve, ki se zaračunajo na količino energentov. Pri ugotavljanju plačila najnižje davčne stopnje se upoštevajo vsi javni viri, ki jih je podjetje prejelo za namen oprostitve plačila dajatev, ki se zaračunajo na količino energentov. Do oprostitve plačila CO2 dajatve zaradi zgorevanja goriva niso upravičena podjetja iz podjetja v težavah v skladu z 18. točko 2. člena Uredbe o splošnih skupinskih izjemah. Oprostitev plačila CO2 dajatve ne sme biti namenjena za lažje zaprtje nekonkurenčnih premogovnikov, določeno v Sklepu Sveta 2010/787/EU.
Proračun:	45.500.000,00 EUR
Trajanje:	do 31.3.2015

